

החברותא

החברותא בטעון פנימי לחברים גליון מס' 688 בס"ד ערש"ק פר' דברים ז' מנחם אג תשפ"ב

פנינים יקרים

אלה הדברים (א, א) דבר נפלא מצינו שבתחילת כל חומש מחמשת חומשי תורה מוצאים אנו בפרש"י הראשון של החומש את חיבת הקב"ה לישראל ושמירתו על כבודם, בספר בראשית... כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, בספר שמות אע"פ שמנאן בחייהם בשמותם חזר ומנאן במיתתן להודיע חיבתן שנמשלו לכוכבים, בספר ויקרא לכל הדברות וכו' קדמה קריאה לשון חיבה לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, בספר במדבר מתוך חיבתן מונה אותם כל שעה, ובספר דברים לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז מפני כבודן של ישראל.

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל (א, א) אל"ה ר"ת אבק לשון הרע הדיבורים אשר דיבר משה כלומר מה הזהיר על כך את כל ישראל מפני שכל ישראל נכשלין בהם כדרשת חז"ל (ב"ב קס"ד) רובן בגזל מעוטן בעריות והכל באבק לשון הרע על אלה דברים מדבר משה להזהיר את כל בית ישראל.
(מגלה עמוקות)

וחצרות (א, א) רש"י מפרש שהדבר שמשא ביקש לרמוז לישראל בתיבה זו שחטאו במחלוקתו של קרח, ע"כ, ותימה שלא מוזכר בשום מקום שמחלוקת קרח היה בחצרות בדרך הלצה אפשר לומר דהנה עד מחלוקת קרח היתה רק חצר אחת והוא אהלו של משה רבינו אך משנחלק קרח על משה הקים חצר נוספת כמדויק בלשון חצרות לשון רבים.

וחצרות ודי זהב (א, א) רש"י מפרש שמשא רמז להם לישראל בפסוק זה את כל המקומות שהכעיסו למקום ובמלים אלו וחצרות ודי זהב הרמז למחלוקתו של קרח והעגל שעשו, וקשה הלא חטא העגל היה קודם מחלוקת קרח וא"כ למה הזכיר קודם את קרח אלא שמקרח לא היינו מודעים שבני ישראל קבלו את התורה בצותא מפני שכתוב אנכי ה' אלקיך בלשון יחיד ויחשבו שהכוונה למשה רבינו ותו לא, אבל אחר שקרח הכריז ואמר כל העדה כולם קדושים כולם שמעו בסיני אנכי מפי הגבורה, לכן הקדים קרח ועדתו קודם שמיחה על מעשה העגל...

ודי זהב (א, א) איתא בגמ' (ברכות לב) מאי ודי זהב? אמרו דבי ר' ינאי כך אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די, הוא גרם שעשו את העגל, ההסבר בדברי ר' ינאי אמר להם הקב"ה לישראל בבקשה שאלו ממזרים כלי כסף וכלי זהב אמרו לו ולואי שנצא בעצמנו כיוצא מבית הסוהר שאינו מבקש כלום, מתבאר בשיטת רבי ינאי עם ישראל לא רצו לקחת כסף וזהב וזה שהשפעת להם הוא מה שגרם שעשו את העגל, די להם ביציאת מצרים בלבד, והבן.

ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרות באדרעי (א, ד) פרש"י מהו עשתרות? לשון צוקים וקושי כמו עשתרות קרנים (בסדר בראשית יד, ד) הואיל והבהמות בעלי קרנים מסתובבות באותו מקום, כך ששם המקום מוסיף לשבר את האוזן על מהותו של עוג ומהותו של בשן, ומכאן יגלוהו גדלות הבורא וישועתו.
(הרב יחיאל רוזנר)

הואיל משה באר את התורה באר היטב (א, ה) פרש"י בשבעים לשון, רמז היטב: ה-5, י-15, ט-24, ב-26, סה"כ שבעים, מכאן שהצורפים כנלמד מרחיב את הידע בשבעים לשון.
(שפתי חכמים)

הואיל משה באר את התורה הזאת (א, ה) הצורך לבאר את התורה בשבעים לשון, כי הנה משה יאמר לאומות העולם כל הארץ של הקב"ה היא הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, וזהו באר משה בשבעים לשון כדי שהמענה יהיה מובן לכולם, ולא יהיו מערערים סמוך לכניסת בית ישראל לארץ ישראל. (רבי זאב אייגר)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש זיע"א ליל תשעה באב תשל"ב פאבא ליצפוס ע"מ א.א.

היסח הדעת. אם כן, למה עד היום לא נגאלנו, ואנו עומדים כל הזמן באותו מצב, יושבים לארץ ומחכים אולי כבר יבוא האור שצריך לבוא ע"י הסח הדעת. מהי הסיבה שעדיין האור הזה לא זורח? האם אפשר לחשוב שזה שברא את העולם לא מעוניין בזה? הוא כזה אכזר? קשה להעלות על הדעת דבר כזה. הוא הרי אבא שלנו, אנחנו בנים שלו והוא האבא שלנו. והרי אפילו אבא ואמא בשר ודם משתדלים שיהיה לילדים שלהם את הטוב ביותר ומקריבים עבור זה הרבה, וזוהי רק דוגמא איך אבא שבשמים עבורנו, ואם כן למה הוא לא גואל אותנו? ולמה יש כאלו צרות קשות ומרות בכל בית? יש בתים שהמצב שם ממש כמו הגלות שהיהודים גורשו בתשעה באב. למה נראה שהאבא לא מביט עלינו? למה הוא לא נכנס אל הבתים לראות את הכאב העמוק שיש שם ולא מתעורר לפדות אותנו? מוכרח להיות שיש סיבה לדבר. ומהי הסיבה? בכדי להבין את פשר הגלות עלינו לרדת לשורש תכלית בריאת העולם ותפקידם של בני האדם בו.

כל אחד ואחד יש לו את הכאב העמוק שלו, שנובע מהשורש נשמה שלו שעבורה הוא ירד לעולם, בכדי לתקן את החושך שעל ידו נתהווה הגורם של חורבן בית ראשון ובית שני וכל החורבנות שנמשכים עד היום, ולהגיע לשלימות הנשמה שלו. זה מה שיביא את הגאולה. כי על ידי כל נשמה ונשמה אנו נגאל. לא נוכל להגאל עד שכל השרשים יהיו שורש אחד. וכמו בחינת אדם הראשון שהשורש שלו היה כלול מכל כלל ישראל, כך אצל כל אחד ואחד נכללו השרשים שלו שצריך להיות

לפני כאלפים שנה בלילה הזה, כשבני ישראל הלכו לגלות, הכלל והפרט, נכנסנו לחשכות נוראה כל כך שהחושך הגדול הזה נמשך עד הרגע הזה, ובנתיים עוברת שנה ועוד שנה. שנים רבות, שמתאספות לאלפי שנים. ובכל דור בוכים על הסבל הגדול שסבלו אבותינו באותו לילה שגורשו לבבל. לא שייך בכלל לשער ולתאר את היסורים שעברו עליהם, את ההורים שנקרעו מילדיהם שמתו ברעב והלכו לגלות. והגלות הארוכה הזאת נמשכת עד היום, ועדיין לא הגענו לישועה האמיתית.

מהי הסיבה שעדיין לא נגאלנו? הרי בכל הדורות היו צדיקים גדולים שהגיעו לשלימות, ולמרות זאת נשארנו בגלות וזכותם לא הועילה לנו להגאל? כל העמים מביטים עלינו בבוז, הם לועגים לנו, ואצלו לא מתעורר אפילו ניצוץ. מהי אם כן הדרך באמצעותה נתקרב אל התכלית שעבורה נברא העולם, באופן שיביא את הגאולה שצריכה לבוא ע"י הסח הדעת?

עלינו להבין מהי באמת הסיבה שאותם צדיקי אמת שבאו לתקן את העולם ששיג את ההישג של השלימות, ובעצמם הגיעו לשלימות של המציאות, מדוע הזכות שלהם לא פעלה שניגאל ועד היום נשארנו בגלות. יתר על כן, הרי הקב"ה בעצמו רוצה לגאול אותנו. הנה כבר אלפי שנה אנו מתגלגלים בגלות הארוכה הזו בין עמים אדירים שאנו לעומתם כנמלה ומחזיקים מעמד, מזה לבד אפשר לראות שיש מי שעומד ומחכה לגאול אותנו. הקב"ה רוצה ומחכה לגאול אותנו. וזכות אותם צדיקים שהפקירו עצמם בעבורו מספקת, היו להם די זכויות שללא ספק נוכל להיגאל בזכותם ע"י

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

הבחירה, שיבחר ביסוד האין שלו שהוא יסודו האמיתי, וכך יגיע אל מציאות האמונה שזה הוא "ובחרת בחיים".

מכיון שזהו מאבק החיים של כל אדם להגיע אל היסוד שלו, שהוא עצמו אינו מציאות ואין לו כל קיום, ומציאות הקדושה היא המציאות שלו. לכן האדם חי בטבע, וכאשר הוא מצליח בפעולתו הוא ממשיך לחיות בטבע וסובר שחכמתו עמדה לו. ואז הוא בנסיון גדול. הנסיון הוא שלא ישכח את היסוד שלו. כי כאשר ישכח את היסוד שלו לא יהיה כל פחד לנגד עיניו ותפוג מלבו תחושת הסכנה, ואז הוא סר מן הבחירה. כי הבחירה היא תחושת סכנה שמא ישכח את היסוד שלו לרגע אחד. ולכן בשעה שיש לו הצלחה הוא עומד בסכנה שלא יאבד את יסוד האין שלו, לידע שהוא בטל ומבוטל והפעולות שהוא עושה לא מכחו המה, רק ע"י שהרבש"ע נותן לו את הכוחות לזה.

רק שהאדם הוא אין, ומרוב שהוא אין הוא לא קולט את היסוד שלו, ואם כן איך יתעורר להכיר את היסוד שלו? בשביל מה הרבש"ע שולח לו כאלו נסיונות אם הוא חי בכזה אין ולא קולט את היסוד שלו? התשובה היא: הרבש"ע הוא היסוד של כל העולם, והיסוד של הרבש"ע הוא אין, בחינת "נעלם", וכל החכמה של האדם היא "חכמה מאין", החכמה נובעת מן האין - הרבש"ע. והאין הזה אין לו יסוד במציאות הטבע, היסוד שלו הוא אמונה, להאמין. האדם צריך להאמין ולזכור את היסוד שלו שהוא יסוד האין, כי הרי הגוף הוא כלה מאליו, וזו היא העבודה של הגוף - אין - לדעת שלולי היסוד של הקדושה שהוא יסוד האין הוא לא יכול לעשות כלום.

שלימות אדם הראשון. בשביל העבודה הזו צריך האדם להפקיר את עצמו, ולעבור יסורים וכאבים, שבאמצעותם הוא יכול להשיג את השלימות של כל השרשים. וצריך לעבור את היסורים הללו מתוך שמחה, מכיון שאצל הקב"ה עוז וחדוה במקומו, וכמו שאמר דוד המלך - עבדו את ה' בשמחה.

המטרה של כל הכאבים הללו היא לעורר אותנו להכרה שהמציאות שלנו היא ללא יסוד וקיום. אין לנו מציאות כלל, לא להתקיים ולא לפעול ולא לעשות. הכח היחידי שיש לנו הוא כח הבחירה. ומה יש בידינו לבחור - ביסוד האין שהוא יסוד המציאות האמיתית של האדם, במציאות האמונה שהיא כל היסוד של האדם.

למשל, כאשר אדם יוצא לדרכו ורוצה לעשות משהו, ולא משנה מה, הוא עומד על פרשת דרכים, ואינו יודע מה לעשות ולהיכן לפנות. הוא הולך בגלל שהטבע שלו מושך אותו ללכת, אבל לאיפה ללכת? ומה לעשות? הוא לא יודע באיזה אופן תהיה ההצלחה שלו. המחשבות שלו משכנעות אותו שאם יעשה כך מובטחת לו הצלחה, אך מי יודע, פעמים רבות מתברר לבסוף שלא כך היה, ומה יעשה? את המבוכה הזו שולחים לו מן השמים בכדי לעורר אותו להגיע אל הבחירה, אל יסוד האין. להראות לו שכשאני לעצמי - מה אני, אני מסוגל לעשות כלום. והמטרה העליונה בכל זה היא, שבשעה שהוא יוצא לדרכו לפעול מה הוא צריך להכיר את עצמו, ולזכור ש"מה אנו מה חיינו" ולא אני פועל כל זאת. אני לא יודע מה לעשות, ואני לא עושה, הכל הוא הבורא ומנהיג לכל הברואים שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. זוהי התעוררות ששולחים לו מן השמים להביאו אל

המשך פציצים יקרים

ה' אלוקים הרבה אתכם... יוסף עליכם ככם אלף פעמים (א, י) זה שאמר המדרש אשתחזה אל היכל קדשך ביראתך, הבנת המדרש בהקדים מתוך עשרה נסים שנעשו לאבותינו שלא הזיק נחש בירושלים מפני שאשתחזה אל היכל קדשך ביראתך וכוון שכרע והשתחזה בנחת זכה שהעזרה התרחבה, כענין עומדים צפופים ומשתחווים רווחים.

ה' אלוקי ישראל יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לך (א, יא) רש"י כתב שבני ישראל התרעמו על משה שברכם באלף פעמים, אתה נותן קצבה לברכותיך? ענה משה ואמר זו משלי אבל הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם, הבנת הענין בחטא העגל ובחטא המרגלים והמתלוננים אמר הקב"ה למשה ואעשה אותך לגוי גדול שהוא אלף פעמים המספר המתעצם משלו (עפרש"י שמות לד, ז). (פנים יפות)

איכה אשא לבדי... הכו לכם אנשים חכמים ונבונים וכו' ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים ונבונים (א, יב) למעשה נבונים נזכרים במגילת וואלם נראה שבאותו דור היו נבונים אלא שהנבונים היו בבחינת מבין דבר מתוך דבר דייקא מהבנה זו חשש משה שלא ימצאו אותם מחמת הברכה יתירה שלהם, ובהעדר התמימות.

בקמן כגדול תשמעון (א, טו) דרך ערכאות הגוים שמשפט היינו שיש במשפט השלכות של כסף רב וקמן נחשב שהמשפט בכסף מועט, לא כן בתורת משה דין פרומה כדין מאה הקשה מתבטא בנושאים מסובכים, והבן בפרשת יתרו מצאנו שיתרו השתמש בלשון גדול וקמן ואילו משה השתמש בלשון קשה היינו מורכב ומסובך.

וישמע ה' את קול דבריכם ויקצף וישבע (א, לד) יש להבין מדוע נתוספה לפסוק זה התיבה קול, בני ישראל אמרו אנה אנחנו עולים, אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורב ממנו (לעיל פסוק כה) לכאורה יתכן שהתכוונו לומר שאכן הם יעלו אך הם חוששים מהעם הגדול והרם, אולם וישמע ה' את קול דבריכם ומדברים נשמע שאתם ממאנים לעלות לכן ויקצוף וישבע לאמר נמצא שהכל תלוי ב"נימה". (שמן אפרסמון)

והעוים היושבים בחצרים עד עזה כפתורים היוצאים מכפתור וכו' (ב, כג) מה ענין נצחון כפתורים על העוים אצל הצווי לצלוח את נחל ארנון, והנה בילקוט שמעוני מבאר למה נקרא עוים? להראות שהם עוים לעומתם כפתורים ננסים, מעתה יש לפרש שהקב"ה רצה לחזק את בטחון עם ישראל באלקיו והביא ראיה איך שהחלשים ביותר כפתורים חלשים שיצאו מחלשים בכל זאת הם שהשמידו את העוים שכל מי שרואה אותם אוהזתו עוית (פחד) לכן קומו וסעו ועברו את נחל ארנון.

אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים בכסף תתן לי ושתיתי (ב, כו) הלשון תשברני מסמל מכירה, ונתינה מסמל נתינה בחנם, מכל מקום אמר משה שגם המים שכרגיל נתנים בחנם בכ"ז מים בכסף תתן לי ושתיתי. (הרב מבריסק)

וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (ה, לט) זאת הידיעה צריך לידע שה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אבל אין עוד, מער קיין ידיעה נישט (אין ידיעה אחרת בלעדו) ...

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך (ו, ה) דכלי אהבה הוא בלב האדם, ולכן התורה מזהירה אותנו ואומרת: ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, כי הכלי של אהבה תתמלאנה באהבת הבורא, וממילא לא ישאר מקום בלב שיכנסו תאוות ואהבות אחרות.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

